

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Кафедра психології, педагогіки та філософії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

В.В. Костін

08 20 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ООК-6 «ФІЛОСОФІЯ»

підготовки бакалавра

спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Фізична культура)»

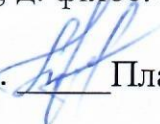
факультет права, гуманітарних і соціальних наук

Кременчук 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» розроблена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» та відповідних нормативних документів

Робочу програму розробили: проф. кафедри ППФ, проф., д. філос. н.

 Москалик Г. Ф.,

доц. кафедри ППФ, доц., к.і.н. Плаксіє Т. М.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри «Психології, педагогіки та філософії»

Протокол від 20.06. 2023 року № 8
Завідувач кафедри

 Лариса ГЕРАСИМЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри здоров'я людини та фізичної культури освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» за спеціальністю 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)»

Протокол № 1 від 28.08.2023 року

Гарант освітньо-професійної програми Тамара ЛОШИЦЬКА

Завідувач кафедри

 Олена АНТОНОВА

Схвалено науково-методичною комісією КрНУ ім. Михайла Остроградського за спеціальністю 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)».

Голова методичної комісії Тамара ЛОШИЦЬКА

©КрНУ, 2023 рік

©Москалик Геннадій Федорович,

Плаксіє Тамара Миколаївна, 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка» Напрямок підготовки	цикл дисциплін професійної підготовки	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)»	Рік підготовки: (курс)	
Змістових модулів – 2		2-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання - немає		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		4-й	-
		Лекції	
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16	-
		Семінарські	
		14 год.	-
		Практичні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	-
		Вид контролю: іспит	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,7 самостійної роботи студента – 3,3			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: надання майбутнім фахівцям цілісної системи світоглядних і методологічних знань, що забезпечить поєднання професійної і фундаментальної підготовки з сучасним незаідеологізованим світоглядом, глибоким науковим мисленням та високою методологічною культурою, що і

буде сприяти розкриттю творчого потенціалу і успішній практичній діяльності за фахом.

Завдання курсу полягає в опануванні студентами ключовими поняттями щодо

– предмету, методів та історії становлення світової та вітчизняної філософської думки;

– основних філософських систем та їх категорій;

– основних теорій та законів розвитку буття як методологічних засад пізнання;

– основ гносеології, соціального пізнання.

Курс націлений на розвиток загальної ерудиції та філософської культури мислення студентів, збагачення їх знанням філософських проблем.

В результаті вивчення курсу студенти повинні набути *практичних навичок та вмінь* щодо:

– здатність спілкування та обґрунтування своєї світоглядної та громадянської позиції;

– застосування отриманих знань при вирішенні професійних задач, при розробці соціальних, екологічних проектів, організації міжлюдських відносин;

– наукового аналізу соціальних проблем і процесів, фактів і явищ суспільного життя;

– розуміння і об'єктивного оцінювання досягнень культури і цивілізації;

– володіння методологією пізнання та творчої діяльності;

– ведення діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем шляхом досягнення консенсусу.

За результатами вивчення навчальної дисципліни «Філософія» студенти набувають **компетентності:**

загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права та обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК 3. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

фахові компетентності:

ФК 20. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому середовищі

та набувають **програмних результатів навчання:**

ПРН 3. Принципи командної роботи та професійної етики вчителя фізкультури. Принципи толерантності, діалогу, співробітництва.

ПРН 16. Методи наукових досліджень та зміст наукової роботи вчителя фізкультури.

ПРН 35. Використовувати у професійній діяльності елементи систем національного фізичного виховання. Популяризувати українські національні традиції у фізичному вихованні.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія світової філософії

Тема 1 Філософія як теоретична форма самосвідомості людини

Визначення філософії. Предмет філософського дослідження. Поняття філософського мислення та філософського світогляду. Історичні типи світогляду. Основний зміст філософських питань. Місце та роль філософії в сучасному соціокультурному просторі. Зародження основних парадигм осмислення людини та світу.

Тема 2 – 3 Історія філософської думки

Витоки філософії: східна парадигма. Становлення та розвиток філософії в античному світі. Філософія епохи середніх віків. Гуманістична спрямованість ренесансної філософії. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія. Сучасна світова філософія (19 – 20 ст.).

Тема 4 Українська філософія.

Особливості розвитку української філософської парадигми мислення. Основні етапи її розвитку. Філософія у Києво-Могилянській академії. Філософська система Г. С. Сковороди: вчення про «дві натури» і «три світи», про людину та «споріднену працю». Вчення В. І. Вернадського про ноосферу.

Змістовий модуль 2. Основи теоретичної філософії

Тема 5 Філософський зміст проблеми буття. Діалектика

Категорія буття: зміст і форми. Матерія як філософська категорія. Сучасна наука про атрибути матерії. Діалектика. Принципи, закони і категорії діалектики. Синергетика як метод пізнання систем, що самоорганізуються.

Тема 6 Проблема пізнання у філософії. Наукове пізнання

Пізнання як специфічна форма ставлення людини до світу. Генеза поглядів на проблему пізнання у процесі розвитку філософії. Раціональне і чуттєве знання. Проблема істини. Концепції істини. Специфіка та структура наукового знання. Наукова картина світу.

Тема 7 Суспільство. Основи філософського аналізу

Соціальна філософія. Поняття суспільства та держави. Історичні типи суспільства: формаційна і цивілізаційна методологія. Філософське розуміння культури, її структура. Глобальні проблеми сучасності. Війна як виклик сучасної цивілізації та її наслідки.

Тема 8 Проблема людини у філософії. Філософська антропологія

Філософська антропологія в системі філософського знання. Людина як складова частина природи. Концепції антропогенезу. Філософський зміст понять «особистість», «індивід», «індивідуальність», їх співвідношення з поняттям «людина». Духовний вимір людського життя. Проблема свідомості людини. Структура свідомості. Свідомість і мислення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	сем	прак	с.р.		л	сем	лаб	с.р.
Змістовий модуль 1. Історія світової філософії										
Тема 1 Філософія як теоретична	9	2	2	-	7	-	-	-	-	-
Тема 2 -3 Історія філософської думки	18	4	2	-	8	-	-	-	-	-
Тема 4 Українська філософія	12	2	2	-	9	-	-	-	-	-
Разом за змістовним	38	8	6	-	24	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Основи теоретичної філософії										
Тема 5 Філософський зміст проблеми буття. Діалектика	14	2	2	-	10	-	-	-	-	-
Тема 6 Проблема пізнання у філософії. Наукове пізнання	13	2	2	-	9	-	-	-	-	-
Тема 7 Суспільство. Основи філософського аналізу	11	2	2	-	7	-	-	-	-	-
Тема 8 Проблема людини у філософії. Філософська антропологія	14	2	2	-	10	-	-	-	-	-
Разом за змістовним модулем 2	52	8	8	-	36	-	-	-	-	-
ІНДЗ – к/р	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Семестровий	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

контроль – іспит.										
Усього годин	90	16	14	-	60	-	-	-	-	-

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Філософія як теоретична форма самосвідомості	2	-
2-3	Історія філософської думки	2	-
4	Українська філософія	2	-
5	Філософський зміст проблеми буття. Діалектика	2	-
6	Проблема пізнання у філософії. Наукове пізнання	2	-
7	Суспільство. Основи філософського аналізу	2	-
8	Проблема людини у філософії. Філософська антропологія	2	-
	Усього годин	14	-

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		дфн	зфн
1	Філософія як теоретична форма самосвідомості	7	-
2-3	Історія філософської думки	8	-
4	Українська філософія	9	-
5	Філософський зміст проблеми буття. Діалектика	10	-
6	Проблема пізнання у філософії. Наукове пізнання	9	-
7	Суспільство. Основи філософського аналізу	7	-
8	Проблема людини у філософії. Філософська антропологія	10	-
	Усього	60	-

Завдання до самостійної роботи:

- 1) підготовка до семінарських занять;
- 2) опрацювання філософських джерел;
- 3) підготовка і виступ з науковими доповідями, рефератами;
- 4) підготовка індивідуальних презентацій;

- 5) написання есе на філософську тематику.

7. Методи навчання

Для активізації процесу навчання студентів в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Методи проблемного викладу: аналіз життєвих та виробничих ситуацій, написання рефератів, анотування наукових джерел.

Частково-пошукові методи: евристичні бесіди.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

8. Методи контролю

Контроль і оцінювання знань, вмінь та навичок студентів складається з двох етапів:

- поточного контролю роботи студентів;
- підсумкового контролю (іспит).

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни на лекційних і семінарських заняттях і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом та розкладом.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення умінь самостійно опрацьовувати тексти першоджерел, знаходити додаткову інформацію за визначеними питаннями, здатності осмислити зміст теми, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни, у тому числі виконання письмових завдань;

- виконання завдань для самостійної роботи;
- виконання тестів поточного та модульного контролів.

Поточний контроль знань, вмінь та навичок студентів передбачає застосування таких видів:

- тестові завдання;
- обговорення проблеми на семінарі, участь у дискусії;
- підготовка презентації та її вчасне надання;
- інше.

Об'єктом підсумкового контролю знань студентів у формі іспиту є відповідь за питання екзаменаційного білету, який складається з двох теоретичних питань, які відображують програмний курс навчальної дисципліни, потребують вміння синтезувати отримані знання (або розв'язання тестових завдань на платформі Moodle).

9. Розподіл балів, що отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
T1	T2-3	T4	T5	T6	T7	T8	10	100
10	10	10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T5 – теми змістових модулів.

Усна відповідь – 5 балів

Доповнення – 1–3 бали

Домашня письмова робота (есе) – 5 балів (одна за семестр)

Модуль – 10 балів (два модулі= 20 балів)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для іспиту
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни ООК-6 «Філософія» підготовки бакалавра спеціальності 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» за освітньо-пофесійною програмою «Середня освіта (Фізична культура)».

Методичні вказівки щодо семінарських занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Філософія» студентів денної форми навчання спеціальності 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» за освітньо-пофесійною програмою «Середня освіта (Фізична культура)». Кременчук : КрНУ ім. М. Остроградського, 2023. 89 с.

Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Філософія».

11. Рекомендована література

Базова

1. Баумейстер А. Біля джерел мислення і буття: вибрані філософські етюди. Київ : Дух і літера, 2012. 473 с.
2. Возний І. Дохристиянські вірування давнього населення України. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2011. 271 с.
3. Гільдебранд Д. Що таке філософія? Львів : Колесо, 2008. 244 с.
4. Горський В. С., Кислюк К. В. Історія української філософії : підручник Київ : Либідь, 2004. 485 с.
5. Грані людського буття : позитивні та негативні виміри антропокультурного: монографія / під ред. Є. І. Андрос. Київ : Наукова думка, 2010. 349 с.
6. Гудінг Д., Леннокс Дж. Світогляд : для чого ми живемо і яке наше місце у світі. Київ : Укр. біблійне тов-во, 2003. 416 с.
7. Кримський С. Б. Запити філософських смислів. Київ: ПАРАПАН, 2003. 240 с.
8. Лебединська Г. О. Проблема формування глобального екологічного мислення. Improving the life quality : view of scientists. Volume of Scientific Papers. The Academy of Management and Administration in Opole, 2019; ISBN 978-83-946765-3-7 (electronic edition).
9. Москалик Г. Ф. Готовність керівника закладу освіти до самостійної фінансово-господарської діяльності як умова забезпечення якісної діяльності закладу. *Імідж сучасного педагога*, 2020. № 3 (192). С.11-14.
10. Москалик Г. Ф. До питання викладання спецкурсу «Філософія для дітей» студентам педагогічного коледжу (за розробками М. Ліпмана). *Дитинство ХХІ століття: інноваційна освіта* : матер. II Всеукраїнської науково-практичної конференції. Кременчук : ПП «Бітарт», 2020. С. 113-117.

11. Москалик Г. Ф. Роль дистанційної освіти в глобалізації світу. Початкова освіта : сучасні перспективи розвитку : матер. II Всеукраїнської науково-практичної конференції. Кременчук : ПП «Бітарт», 2020. 140 с.
12. Москалик Г. Ф. Світоглядно-філософські засади життєвого шляху і творчості М. В. Гоголя. Manuscript : Класична спадщина і сучасний літературний процес, 2016. № 2. С. 37-44.
13. Москалик Г. Ф. Філософія модернізації старшої профільної школи в Україні в рамках реформи НУШ. Публічне управління в системі координат: демократія, децентралізація, місцеве самоврядування: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції. Мелітополь : ФОП Однорог Т. В., 2019. С. 75-77.
14. Москалик Г. Ф. Філософія оптимізації мережі навчальних закладів як засіб підвищення якості освіти. *Імідж сучасного педагога*, 2017. №2 (171). С.46-47.
15. Москалик Г. Ф. Філософія сучасних викликів суспільства. *Гілея*, 2016. Випуск 107 (4). С.255-258.
16. Москалик Г. Ф. Формування нових правил та норм функціонування освіти: філософські погляди. *Постметодика*. 2017. № 2-3 (129-130). С.63-66.
17. Москалик Г. Ф., Станіченко О. Ф., Носкін В. О. Філософія для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр». Кременчук: ПП «Бітарт», 2020. 218 с.
18. Москалик Г.Ф., Przemysław Z. Проблеми впровадження нових форм організації позашкільної (неформальної) освіти в Україні. Психолого-педагогічні, правові та соціальнокультурні проблеми сучасного суспільства : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. Кременчук, 2019. С. 165-166.
19. Москалик Г. Ф., Порпуліт О. О., Прокоф'єва О. О., Гаркавенко Н.В., Кривоніс Т. Г. Особливості психологічного впливу на масові настрої. *Наукові перспективи*. № 6(36), 2023. С. 387- 397.

20. Москалик Г., Іванченко К. Роль сучасного психолога у вирішенні питання психологічної допомоги населенню у воєнний час. V Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасна освіта : методологія, теорія, практика» : Матеріали конференції. Дніпро : ПУ«Заклад вищої освіти Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана», травень 2022. С. 33-35.
21. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. Ескіз української міфології. Київ : Обереги, 2003. 144 с.
22. Петрушенко В. Філософія : вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії : навчальний посібник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2014. 594 с.
23. Петрушенко В. Л. Філософія : курс лекцій. Львів : «Новий світ», 2011. 504 с.
24. Попович М. Бути людиною. Київ : «Києво-Могилянська академія», 2013. 223 с.
25. Москалик Г. Ф., Плаксіє Т. М. Методичні вказівки щодо семінарських занять та самостійної роботи для студентів денної форми навчання ООК-4 «Філософія» підготовки бакалавра спеціальності 053 «Психологія». Кременчук, 2022. 85 с.
26. Рижак Л. Філософія : підручник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2013. 650 с.
27. Рьод В. Шлях філософії : з XVII по XIX століття : посібник. Київ : Дух і літера, 2009. 386 с.
28. Сковорода Г. Розмова про істинне щастя. Харків : Прапор, 2002. 270 с.
29. Скринник М., Фльорко М., Фльорко Л. Філософія : навч. посіб. Львів : Ліга-Прес, 2015. 477 с.

Допоміжна

30. Moskalyk H., Balan O., Peredalo Kh., Hurman O., Samarchenko I., Revin F. Using the pattern method for the comprehensive organization of

recruitment and selection of personnel. *International Journal of Advanced Research in Engineering and Technology (IJARET)*. 2020. Volume 11, Issue 4. P. 327-337 (Scopus).

31. Yakymchuk B. A., Chystiak, O. V., Padalka R. G., Moskalyk H. F., Denha N. M. Fostering cognitive and creative thinking styles using educational tools aimed at the «creative economy» model in the process of vocational education and training. *Psychology and Education*. 2020. 57(1). P. 01-07 (Scopus).

32. Moskalyk H. F., Baranovska M. Y. & Bulach M. O Historical-philosophical-legal research of the phenomenon of the gender as the factor of the social status of the ukrainian woman. *Anthropological Measurements of Philosophical Research*. 2017. Vol. 12. P. 100-112. (Web of Science Core Collection).

33. Moskalyk H. F., Bulach M. O. Gender conflicts of students. *International Conference on Modern Electrical and Energy Systems (MEES)*. 2017. Vol. 11. P. 93-101. (Web of Science Core Collection).

34. Moskalyk H., Maksymova L., Martynenko M. Philosophical Principles of Formation of Secondary-School Students' Readiness for Getting a Profession of an Engineer. *International Conference on Modern Electrical and Energy Systems (MEES)*. 2017. P. 348-351. (Web of Science Core Collection).